

THEMA.

Audite me qui ſequimini quod iuſtum eſt & quæritis Dominum: attendite ad petram vnde exciſi eſtis. Attendite ad Abraham patrem veſtrum. Ex Iſaia Propheta, cap. 51.

EBILIS ingenij mei cõſcius cũ ipſe ſim mihi, Reverẽdiſsime Pater, & Patres admodum venerandi, ſatisq colendi, audito veſtro mihi impoſito ad hanc orationem faciendam inſperato præcepto: ilico emarcuit cor meum, & tabeſcens in me anima mea ad mortem vſq; laſſita eſt. Neq; hoc animi mei deliquium quaſi hyperbole librandum, ſed ſicut domeſtico exploratum attactu ponderãdum eſt. Nam iudice Divo Hieronymo (cuius verbis loquor) *Grandes materias ingenia parva non ſuſtinent, & in ipſo conatu vltra vires auſa ſuccumbunt.* Præſertim (ampliſsime cœtus) quia tunc audivi Salomonem hæc verba incul-

Hieron. ep. ad Heliod. epit. Nepo.

Prover.17. vers.28. inculcantem mihi. *Stultus si tacuerit sapiens reputabitur, & si compresserit labia sua intelligens.* Ergo à contrario sensu, nil aliud est loqui stultū, nisi propriam ignorantiā propalare? Quod quidem rubore percussa perculsaq; angore ipsa natura horret. Vnde humanarū rerum iusti appretiatores mori magis, quā ignominiose vivere, vltraneo cordis amplexantur impulsu. Gen.30. vers.1. *Da mihi liberos, alioquin moriar* aiebat infœcunda Rachel, malens doloribus mortis quàm opprobrio sterilitatis succumbere.

Sed quo sum hęc? Quo dedecore, qua infamia, vel quibus vexor convitijs? Nunquid in honore positus non intelligo? Imò quia intellexi, dolui: & doleo quia intelligo impræsentiarū illam Eccles 10. vers 5. Ecclesiastæ lamentabilem apparuisse visionem *Est malum quod vidi sub sole, quasi per errorē egrediens á facie Principis: positum stultum in dignitate sublimi, & divites sedere deorsum.* Hoc est (in mente & verbis Iansenij) *Non decet stultum oratio præstabilis, & gravis quæ ractat de rebus ad sa'utem reipublicæ spectantibus.* Vos autem (Religiosissimi Patres) divitiis sapientiæ præditos & thesauris virtutū decoratos quis non mirabitur? Imó & laudabit tolerantiā vestram, qua ori vestro digitum imponentes, dignum ducitis audire stultum verba facientem. Chordæ quidem sunt verba, quæ velut in cithara dulcisonam & simpaticam in oratione debent modulationem personare: & os stulti nec dedit, nec dabit vnquā eloquia pulchritudinis.

Præterea illud Pythagoræ symbolum *ANNVLVM ARCTVM NE GESTATO:* quasi dicat: noli dare operam operi, ex quo tibi oriatur afflictio, me valde premit, contristat, angit, cruciat. Ignoro enim

enim qua doctrina, qua eloquentia, quibus exemplis, quo sale, quo lepore, quibus labijs & linguis, etiam si centum linguas, oraq; centum haberem, præsentis Provinciæ structuram, tanto Præside, taliq; auditorio dignam formare potero. Quo in suspendio, hinc ignorantia mea, inde obedientia vobis debita in campo cordis mei acriter dimicātibus angustiæ sunt mihi vndiq;, inobediens peribo si non fecero: si faxo, stulti ignominia vapulabo, & vt (carmina sunt Nazianzeni)

Vt si quis sevum cupiens vitare leonem
Vi quibus occurrat furibundæ protinus vrsæ.

Naz. carm. 9. quod est de reb. suis, prope fin.

Nescio quid faciam, vel quid cōsilij capiam. Quo me vertam Patres conscripti? Quo me vertam, vt valeam victoria frui? Sed victoriam inobedientia contemplans: nam *vir obediens loquetur victoriam:* malo hic stulti coloribus rubescere, quam inobedientiæ piaculo inexpiando subiacere. Tandem ne mea crassa Minerva vestris infesta sit auribus, vnam à vobis Salutationē Angelicam efflagito, qua cœli, & terrę, Regina venerata, cum ipsa sit gratia plena, gratiæ suæ rore labia mea perfundere dignetur, vt valeā & vestris, & votis meis abūdè facere satis. *Ave Maria.*

Prov. 21. vers. 28.

THEMA.

Audite me qui sequimini quod iustum est, & reliqua. Loco & capite vt supra.

SOlicitè mihi, & non minus anxiè cogitanti, Reverendissime Pater, ac Patres summa acclamatione digni, quem hodie scopum dicendi

 assume,

assumerem; in mentem venere pre assumpta verba plena mysteriis, quæ Isaias Propheta hominibus Deum amantibus, in typum antiquarum virtutum imitandum, aptè proposuit. Desiderabam enim in gratiam Cartusianæ antiquitatis, non adumbrationē rudem, vel enigmaticā vmbram, sed solidum exemplar, & speculum suis luminibus radians propalàm ita collocare, vt currētibus vobis in sacri Ordinis nostri legibus conservādis calcaria addidissem. Idcirco arrigite aures, & hic animis adesse curate, quia nō me, sed Ecclesię sapiētissimos Doctores & alios magnę æstimationis viros in thematis nostri explicatione estis audituri.

Attendite ad petram, vnde excisi estis, attendite ad Abrahā patrem vestrū. Vocē & verba tribuēs Isaias loquitur ipse Deus Apostolis suis, & omnium credentium choro, vt Abrahæ fidem, & alias ipsius virtutes imitantes, ipsum etiam in re promissionibus accipiendis æmulentur. Quis veró poterit omnia Abrahę imitatione digna, in tanta temporum angustia ponderare, cum nec calamo scribæ velociter scribentis numerare valeat? Vir nobis

Ambro. lib. 1. de Abrah. cap. 2. perfectus, quem imitemur proponitur. *Magnus* (labiis loquatur Ambrosij) *Magnus planè vir, & multarum virtutum clarus insignibus, quē votis suis philosophia non potuit æquare. Denique minus est, quod illa finxit quam quod iste fecit.* Quocirca, inclyta Cartusianorum cōgregātio omnibus virtutibus Abrahæ silentio à me veneratis, in sola ipsius obedientia tribus temporibus incunctanter exhibita, dusi operæ pretium gradum figere.

Capite duodecimo Genesis dixit Dominus ad

Gen. cap. 12. Abraham. *Egredere de terra tua, & de cognatione tua,*

tua, & de domo patris tui. Quantū asperitatis, quantumq; mœroris, patriam, & patres relinquēs hominis natura patiatur, si quis est ita visceribus compactus ferreis, vt neq; sentiat, neq; videat; audiat Poetam canentem.

Nescio qua natale solum dulcedine cunctos
Ducit & immemores non sinit esse sui.

Audiat Romanæ eloquentiæ rivum Ciceronem. *Patria nil dulcius, nil charius in vita esse debet. Nullus locus domestica sede iucundior.* Audiat Sertoriū magnis cumulatum victorijs, qui dicebat. *Malo me Romæ ignobilissimum civem, quam exulem omniū aliarum civitatum Imperatorem nominari.* Nec mirum quoniam olim tot ærumnæ exilium comitabāt. quod Romæ exiliū erat capitalis pœna. & exilio mulctatus capite damnatus dicebatur. Verùm istos si quia Ethnicos nec audirē licet, nec libet, sapientissimum Christianum auscultate, *Vnicuiq; patria sua charissima est: aves ipsæ per aera vagantes proprios nidos amant erratiles feræ ad cubilia sua dumosa festinant, voluptuosi pisces cavernas suas indagatione perquirunt.* Hactenus Casiodorus. Nam extra patriam omnes homines, quos oblectant Lenocinia visus, & oculorum pabula pelliciunt, aspicientes compaginem civitatum, ædes magnificas, platearum venustatem, fluminum cursus, & his similia, admiratione stupescunt: at in patria omnia non solum mirantur, verumetiam ita prosequūtur amore, quod potius in patria flere, quam exules ridere velint. Ideoq; Philo Iudæus maiorem in exilio, quam in morte calamitatem reperiens; suæ speculationis sic enunciavit rationem. *Siquidem mors calamitatum finis est: exiliū vero non finis, sed novarum*

Ovid. de Pon. eleg. 4. vers. 33. Cic.

Erasm. lib. 5. Apot.

Calep. verbo, exilium.

Casiod. lib. 1. cap. 21.

Philo, lib. de Abra. fol. mih. 235.

 malorum

malorum initium: sum evitata vna sensu carente, innumeræ mortes sentiuntur. Miserum exilij infortunium, vt in vno teste, multis comprobetur; populum Iudaicum in potestate Romanorum exulantem adduco, quem Sanctus Hieronymus ita scripsit pa- triam duxisse; quod pretio dato militibus, eme- bant libertatem introeundi in Hierusalem, vbi brevi hora suum exilium lacrymis deplorabant amaris. Qua mæstitia in patrio foco plus anhela- bant lætari, quam in exilio omnibus abundare delitus: nam patriæ fumus semper est igne alieno luculentior. Hinc proculdubio deducendum est, si relinquere patriam est difficile: difficilius erit cog- natione carere, & difficillimum é paterna domo exterminari. Quas ob cruces fortasse, vt Abra- ham tot, & talia vincere posset difficilia, magna sunt ei pręmia promissa. Ipse autem (vt Augusti- nus, & Chrysostomus notarunt) *Mox vt audivit: Egredere de terra tua, non moras nexuit, non distulit: sed statum audit, surgit, currit, festinat accelerat. Et obediens imperanti, quo l imperatum erat fecit* In quo prima & magna Abrahæ obedientia nitescit.

Hieron. in c. 1. Sophon. post verba vox dici Dii.

Chrys ho. 31. in Gen.

Aug. tom. 10. serm. 1. Dom. 4. post epiph.

Secunda, & maior illa fuit, qua sub pœna mor- tis præputium proprium & filiorum suorum cir- cumcidendi pręceptum Abrahæ datum est. *Mas- culus cuius præputij caro circumcisa non fuerit, delebitur anima illa de populo suo.* Cuius præcepti severitatē indigitans Sanctus Cyprianus sic alloquitur. *Re- liquæ gentes tam mandatum, quam factum irridents, & Dei asserunt minime convenire, vt Salvatoris benignitas plagis infantium delectetur, & immeritos in ipso vitæ initio periculo mortis addicat:* Hæc nomine gentium Cyprianus. Re ipsa mehercule cultro lapideo carnem

Gen. 17. vers. 10. 14.

Cypr. serm. de ratio. circumc. fol. mihi 295.

carnem abſcindere vivam, innocẽtem, puerilem, quaſi cruentum facinus odit, plangit, & ſtupet inuſta in animis hominum benigna conditio. Præcipuè cum tale vulnus internos, & externos magni angoris cruciatus ſemper producat. Cuius veritatis teſtes ſint Hemor, Sichem, & omnis eorum populus à paucis hominibus trucidati, quia ſanguinolenta lauciatione præpediti, defendere propriam vitam non valuerunt. Inſuper præputij truncatio ſordidæ mentis ſymbolum ingenerat: *Circumciſio teſtimonium mentis impuræ, iam iamq; illis immi... ere ſupplicium denotati vulneris infl... ctu minatur,* in ore Sancti Zenonis. Tum quia mortales omnes omnia quæ illos torquent, vel deformant, omni qua poſſunt vi à ſe ipſis conantur arcere: ideo perſpicuum eſt, circumciſionem vtrumq; continentẽ; carnis videlicet perculſionem, & percuſſionem mentis, Abrahę aniam præcepto non parendi miniſtraſſe. Sed nũquid illam arripuit? abſit. Statim *eadem die circumciſus eſt Abraham, & Iſmael filius eius.*

Gen. 34. verſ. 25.

Zeno. hom. 9. in Exod. to. 2. bibliot. 88. pag.

Gen. 17. verſ. 27.

Tertia, & maxima Abrahę obedientia in filij immolatione magno cum lumine ſplendet. Quis enim niſi du... è lapidebus & intimis ſpoliatus viſceribus, facile factu iudicabit, proprium filium, inculpabilem in ſenectute natum magnopere dilectum, propria litare manu? Ita omnino difficilimum eſt ad omni flagitium inhumanum filicidæ; quod in tali cogitatione rigeſcunt manus, miſcunt oſſa, oculi naufragium faciunt, cõtremiſcit cor exanimatur. Quæ omnia Guilielmus Pinus in eſſe nos docet in repetitione nominis Abrahę, dum vocatur à Domino *Abraham: Abraham:*

Gen. 22.

Gull. ibid. ham: quoniam repetitio nominis facta est ad excitandam voluntatem tāp difficet is tusionis. Illam difficultatem in sacrificio Iphigeniæ digito insinuat Eurisipides: dum Iphigeniam subiacentem ictui minantimortem, in oculis magnorum Principum descripsit. Quorum alij tragico spectaculo attoniti, alij penitissimis cruciatibus gravati, alij mœrore confecti, & omnes quasi animi defectione suffocati lugubre extrahebant lamentum sacrificium infandum aspicientes. At pater Iphigeniæ Agamemnō victus paterna affectione, filiæ mortem intueri non valens, rivos aquarum ex oculis effundēs, & gemitus profundos iaculās ex corde, vultum ictiorsum quasi exanguis posuit, & velis visum obtexit. Non autem sic Abraham, qui animo inconcusso, & gladio obedientiæ armatus, opus aggrediens horrificum, ita à se paternos avulsit affectus, qui effœminatis blanditijs commiserationem culpabilem in corde possent insinuare, quod nec verba dulcissimi filij interrogantis: Pater mi vbi est victima holocausti? aliquātulum magnitudinem nervosi animi eius demulsere. Hoc altè Chrysostomus perpendens, sic ratiocinatur. Hæc verba poterant vel saxeam mollire mentem: non tamen adamantem illum subverterunt imo nec concussserunt. Quomodo enim non stupuit animus? Quomodo non nervorum robur elanguit? Quomodo desiderabilis filij aspectus illum non commovit? Sufficiebat hoc verbum Pater mi ad lancinandum iusti huius viscera. O, animæ fortitudinem! O, spiritus soliditatem! O, religiosissimam animam! O, fortem mentem! O, ingens desiderium! O, rationem vincentem humanam rationem! Pulchrè & diserte expensum & exclamatum est à Chry-

Gen. 34. vers. 25.

Zeno hom. 9. in Exod. 11. & bibl. 88 pag.

Gen. 17. vers.

Gen. 22. 7.

Chrys. ho. 3. in cap. 1. ep. 2. ad Cor. & ho. 2. in dict. Apost. de dormie tib. to. 3 col 1155. & ho. 47 in c. 22. Gen.

Gen. 22.

Chrysostomo, & adhuc exclamare valet. Quomodo non avolavit à corpore anima, quãdo arripuit gladium, vt tam amabilem filium occideret? Verum enim veró, Patres, anima Abrahæ non avolavit à corpore, imó vires corporis tâm fortiter animavit, quód brachio extento ensem habẽti evaginatum, vibrantem, & Isaac cervici imminentem resistere potuit solus Deus. Quam ob constantiam repetitio nominis Abrahæ facta, ob arduam mactandi filium difficultatem iterata est ad reprimendam tanti viri promptissimam propensionem parendi pręcepto Dei. *Abraham, Abraham ne extendas manum tuam super puerum. Repetivit vocem* (verba sunt Ambrosij) *Repetivit vocem tanquam veritus ne præveniretur studio devotionis, & vna vox impetum ferientis revocare non posset.* Gen. 22. 11. Ambr. lib. 1. de Abr. c. 8.

Propositis iam publicé, præclara Cartusiẽsium corona, tribus Abrahæ obedientijs: quid sibi velint, & quid nos edoceant proponendum est. In illis nempe censeo vitæ Cartusianæ primordia, incrementum, & perfectionem, non symbolicé, sed practicé contineri. Quis enim nostrum terram non deseruit suam, quandó in montibus statuit Cartusiẽsib⁹ institutis studere? Omnes nos egressi sumus de terra nostra: faxit Deus quód egressi simus iuxta sanctorum Patrum istam spiritualem sententiam.

Difficilis quæstio à multis agitatur Doctoribus circa intelligentiam illius mandati: *Egredere de terra tua*: quomodo Abrahæ iam de terra sua, hoc est, de Chaldæa, vbi natus fuerat egresso, egressionem de terra propria advenæ in Mesopotamia pręcipitur? Diversi, diversa sentiunt: nec mea in- Gen. 12. Gen. 11.

 tereſt

Dion. Cartuſ. in c. 12. Gen. tereſt varias hic enarrare opiniones: ſapientiſsimum Richelium noſtrum conſulat, qui alias ſcire vult præter iſtam Sancti Auguſtini, cuius hęc ſunt verba. *Non vt corpus inde eiiceret Abraham, quod iam fecerat; ſed vt animam evelleret. Terra noſtra caro noſtra eſt: & benè de terra noſtra egredimur, quando carnales conſuetudines deſerentes, Chriſti veſtigiis inhæremus.* Quibus Auguſtini in verbis egregie monemur corporis egreſsionem é patria ſloci pendendam ſi virtutibus Chriſti anima noſtra non adhæſerit. Nam vt non nemo canebat.

Aug tom 5. lib. 16. de civ. Dei, c. 15. & to. 10. Ser. 51. Dominicæ Sexagintæ.

Hor. lib. 1. ep. 11 verſ 27.

Cœlum non animum mutant qui trans mare currunt.

Gen. 1. verſ. 6. *Fiat firmamentum in medio aquarum, & dividat aquas ab aquis:* dixit Deus: & protinus vna pars earum ſtetit ſupra ipſum Cœlum. *Aquæ quæ ſuper Cœlos ſunt laudent nomen Domini.* Nunquid domicilio aquarum mutato, & quaſi terra in Cœlum commutata, aquę inhabitantes Cœlum, ſuæ conditionis vim, vel qualitates mutavere? Nullatenus. Nam (interprete Oleaſtro) *facto firmamento, ſeu diviſione, non videntur aquæ mutaſſe naturam.* Ergo minime ex mutatione loci, ſed morum, æſtimandus eſt homo: quia homo terrenus in omni locò terrenum redolet hominem, ſi non mutaverit mores. *Nil* (ait Seneca) *Nil differt vtrum ægrum in ligneo lecto, an in aureo colloces quocumq; illum tranſtuleris, morbum ſuum ſecum transfert.* Quod etiam Fauſtus Regienſis monachis improperat hac non diſsimulata acrimonia. *Quid prodeſt quod diſcedis, qui vndiq; adſtrictus es vinculis paſsionum? Quem hinc atq; inde circumvallant vitia ſua? Nemo ſe fallat: non fugiet adverſarium de loco ad locum, ſed de vitio ad virtutem.* Quo documento innoteſcit optatam à Deo de

Pſ. 148. verſ. 4.

Oleaſt. in c. 1. Gen.

Sen. ep 17.

Fauſt tom. 5. BB VV. PP p. 3. ſer. ad mon. fol. 500. impreſ Coloniæ 1618.

de terra nostra egressionem in passionibus animæ ab animo eliminandis ita consistere, quod quamquam à terra simus elongati, qui mansimus in solitudine, realiter vitam agimus *in terra deserta, & invia, & inaquosa*: nisi Psaltem divinum exequentes dicere valeamus cum ipso *á finibus terræ ad te clamavi.* Ps. 62.3. Ps. 60 3.

Quæ liquido in Abrahæ secunda obedientia carnem præputij sæviter amputante præclare demonstratur si fidedignus est Philo Iudæus brevibus verbis his multa complectens. *Per circumcisionem significari arbitror excisionem voluptatum, quæ mentẽ fascinant.* Et Philoni accinit Sanctus Ambrosius aiens. *Non incongrué intelligimus quia circumcisio corporalis signum est circumcisionis spiritualis. Circumcidamus ergo cor nostrum, nil corporeum, nil vile quæramus: vile autem omne terrenum.* Et terrenum Patres ita sine controversia vile, quod nihil in eo, nisi frutetum vilissimum lolium abiectum, & vepres nulla æstimatione dignę germinantur. Quæ ita gignuntur abunde, quod Sanctus Leo Papa plena voce potuit pronuntiare. *Terra enim carnis nostræ nisi assiduis fuerit subacta culturis, cito de segni otio spinas, tribulosq; producit.* Ex quibus omnibus constat circumcisionem externam Abrahę amaro impositam ritu, vmbram esse circumcisionis internę quam spirituales viri, alumni Cartusienses, in suæ militiæ profectu, constanti debent anhelitu exercere vsq; ad sanguinis effusionem, & pro perfectione comparanda non tantum vsq; ad sanguinis effusionem, verumetiam vsque ad filiorum suorum mortem acerbis viscerum morsibus affectam; veluti in tertia Abrahæ obedientia: cui filium

Phi. lib. 1. de circumcis. *Amb. lib. 1. c. 4. de Abr. lit. L. & Ser. 12. in Ps. 118. lit. F.* *Leo serm. 4. de ieiun. Pent.* *Gen. 22. 1.*

filiū in monte propria manu vita privare mandatur luculenter apparet. An quia nos ex connubio filios nō habemus, orbati filiis evadimus? Haud quaquā. Parvuli quippe nobis sunt, ex eorū progenie generati, quā memorās Psalmista cecinit: *Beatus qui tenebit, & allidet parvulos suos ad petrā.* Et alibi: *Exaltationes Dei in gutture eorum, & gladij ancipites in manibus eorū.* Omnib⁹ nobis terra comes nostra parvulos, id est, licentiores affectus, propensiones illecebrosas motus fallaces, gignit, parit, & nutrit; quibus quasi charissimis pignoribus corda nostra dulciter allecta, subdolè delusa, & furtive fascinata in baratrum dilabuntur, si gladio ancipiti tales parvuli adhuc in utero matris suæ non iugulantur. Hanc eruditionem Sanctus Laurentius Iustinianus viris spiritualibus insinuat sic affatus: *Semper mens, ut victoriam obtineat, evaginatum spiritus teneat gladium ad ultionem adversariorum, atq; mox ut ipsorum parvulos exortos esse conspexerit, ad petram eos allidere non sit segnis.* Utinam tale exercitiū Cartusiani imitatione prosequentes Paulum exclamantem: *Castigo corpus meum, & in servitutem redigo:* facere incessanter præstemus, quoadusq; ipsius Apostoli verbis, & nostri cordis affatu feliciter recantemus: *Vivo autem iam non ego: vivit vero in me Christus. Nostra autem conversatio in Cœlis est:* in quo Cartusiana Religio suum affixit scopum, conatum & brabium.

Ps. 136. 9.
Ps. 149. 6.
Laur. lib. de cast. connub. c. 7.
1. Cor. 9. vers. 27.
Gal. 2. vers. 20.
Phil 3. vers. 3.

Et hæc sunt quæ themate nostro omnes Cartusienses Deus erudire vult, sed præcipue Prælatos: nam ipsis de terra sua non egredientibus, quis egredietur? Ipsis præputium cordis non circumcidentibus, quis circumcidet? ipsis impuræ animæ

animæ ſuæ parvulos minime mactantibus, quis mactabit? In quorum fide, ſacra in pagina legitur. *Egreſſus eſt itaq, Abraham, ſicut præceperat ei Dominus, & ivit cum eo Lot.* Lot colligatus dicitur. In quo exempli vim ſibi animos colligandi, quaſi in magnete virtutem attrahendi ferrum, quis niſi excœcatus non videt? Et ſi excœcatus, oculabitur collyrio veritatis, ſi mente ſequentia verba perpēdit *Eadem die circumciſus eſt Abraham, & Iſmael filius eius, & omnes viri domus illius, tam vernaculi quā emptitij, & alienigenæ pariter circumciſi ſunt.* Vbi notandum eſt, quod non tantum bonæ indolis homines, ſed & infimę ſortis, vernaculi, emptitij, & alienigenæ pariter circumciſi ſunt, cernētes circūciſum Abraham Dominum ſuum. Nam aſſerente Claudiano.

Gen. 12. 4.

Gen. 17. 26.

Claud. de 4. conſ. Honor.

Componitur Orbis
Regis ad exemplum. Nec ſic inflectere ſenſus
Humanos edicta valent, quam vita regentis
Mobile mutatur ſemper cum Principe vulgus.

Vnde Sanctus Auguſtinus explicans hunc Pſalmiſtæ verſum: *Exurge Domine Deus meus in præcepto quod mandaſti, & ſynagoga populorum circumdabit te,* enucleatè probat Pſalmiſtam hoc argumento Incarnationem Verbi æterni poſtulaſſe. Cuius humilitatem etiam à ſuperbis hominibus imitandā eſſe indubitanter certiorat: quia Filium Dei ignobili carnis noſtræ indutum ſaculo, humilitatem præcipientem vt Deus, & vt homo tale exhaurientem mandatum, quis contemplari poterit, & non imitari? Verba ſubijcio Auguſtini *Quia humilitatem præcepiſti, humilis appare, & tu prior imple quod præcepiſti, & ſynagoga populorum circumdabit te.* Prop

Pſ 7 8.

Aug. in Pſ. 7.

ter

ter quod Patres dilectissimi, qui in his comitiis sedetis consaturi, & emundaturi aurum ex viscetibus huius montis Cartusiensis emanaturm, vobis thematis nostri verba breviter applicare cótendens, expando in oculis omnium exemplar vndequaq; perfectum, vt ex illo in vobis trasumptum affigentes, táquam perpolitę imagines pulcritudinem, & splendorem radiantes, omnibus alumnis Cartusiensibus lucida specula sitis.

Attendite ad petram vnde excisi estis. Petra, quæ in vita Monastica nos genuit, est Magna Cartusia. Nec absonum à ratione si Cartusiæ Magnæ dederim Petræ nomen. Siquidem Petra hieroglyphicum perpetuæ stabilitatis ostentat. Qua de causa in Themate nostro ob fortissimam in fide firmitatem vocatur Abraham *solida petra. Quidnam aliud petra nisi firmamentum, & stabilitatem affert?* dixit Valerianus Pierius edoctus forte à Sancto Patriarcha Iacob, qui petram in titulum, vel statuam perennis memoriæ erexit. Cæterum cum ipse Deus dixerit. *Cunctis diebus terræ sementis, & messis, frigus, & æstus, æstas, & hiems, nox, & dies non requiescent.* Et Seneca etiam sic philosophante: *Natura hoc quod vides regnum mutationibus temperat, nubilo serena succedunt, turbantur maria cum quieverunt; flant invicem venti; noctem dies sequitur; pars Cœli consurgit, pars mergitur:* Dignissimè, & merito, & iure Magna Cartusia Petra nuncupatur, cum iam super eam fere anni fluxerint sexcenti, & tanto in ævo, nec vicissitudo rerum caducarum, nec pessima morum corruptio, nec fluxus, & refluxus incóstantiæ humanæ, imo nec edax tempus (cuius famelicæ fauces, quasi structio camelus, quandoq; fortis-

Gl. in them.
Lyra.
Transl 70.
Pier. verbo, lapis, lib. 49.
Oleast in Gen. c. 28.
Gen. 8. 22.
Sen. ep. 108.

fortiſsimas vorant petras) in Petra Cartuſienſi, aliquid volubilitatis impreſſere, vel ab eius ſoliditate quidquam abſtulerunt. Ob ſuamq; fortitudinem, non quaſi petra vilis, vel abiectus lapis ęſtimanda eſt Magna Cartuſia parvi, ſed magni, veluti *lapis primarius à Deo eductus, ſuper quem ſeptem oculi ſunt*, id eſt, *ſeptem ſtellæ Cœlatæ*, iuxta doctiſsimi Pradi intelligentiam. Siquidem ſeptem Patres noſtri totidem ſtellis figurati in lapide Cartuſiani ſculpti fuerunt. *Ad quem lapidem vivum accedentes, ipſi tanquam lapides vivi ſuper ædificamini domus ſpiritualis*: vt ſicut tabulæ lapideæ exaratam in vobis Cartuſianam legem nobis publicetis, & lapidem Lydium adumbrantes ſigno iterato probetis, an virtutum aurum obrizum, quo antiquitus Cartuſiadus ditabatur Ordo, in argentum, vel ęs degeneravit Quapropter ad amuſim applicate lapidē, non ad lapidem amuſim, & omnem movete lapidem ne fortè nobis cōtingat, quod ſtatuæ Nabucodonoſor à capite aureo in diverſa metalla ruenti, & poſtea cōtritæ, ac in favillam miſere redactæ. Iſtud enim præcipitanter, & phyſicè ab incunabulis noſtra operatur natura, de qua Veleius Paterculus teſtatur *A rectis in vitia, á vitiis in prava, á pravis in præcipitia pervenit*. Quod etiam in diebus ſuis, his Seneca plangebat lamentis. *Meliora prætervolant, deteriora ſuccedunt. Quemadmodum ex amphora primùm quod; incerriſsimum eſt effluit, grauiſsimū quodq. turbidum.q; ſubſidit: ſic in ætate noſtra, quod eſt optimum primum eſt* Mementote dierum antiquorum, Patres integerrimi, ne fortè qui ſpiritu cœpimus, carne conſumamur: & quia iuxta Philoſophi doctrinam: *Acres in principio franguntur in fine*. Humeros

Zach. 4. 7. & 3. 9.
Prad. apud Cor. á Lap. in c. 3. Zach. verſ. 9.
1. Pet. 2. 5.
Dan. 2. 32.
Velei. c. 1.
Sen. ep. 109.

Hor. in arte, vers. 21.

meros apponite vestros, & studio accuratissimo contendite, ne irrideamur à Flacco *Si amphora instituta currente rota terminetur in vrceum.* Cogitate dies antiquos, nam dolente Gratiano, vel potius Nicolao Pontifice: *Ridiculum est, & satis abominabile dedecus, vt traditiones, quas antiquitus à Patribus suscepimus infringi patiamur.*

Cap. ridiculum 12. dist.

Scientibus loquor, & ideo in paucis subsisto. Sed quia totius Ordinis Cartusiensis anima posita est in manibus vestris, estote, obsecro vnanimes: quoniam ex divisione desolatio, & mors; ex vnitate multiplicatio, & vita procedunt. *Divisum est cor eorũ, nunc interibunt. Vnum vocavi eum, & benedixi ei, & multiplicavi eũ.* Quod si lapides ex Cartusiani mõtis latomia estis dolati, lapides exprimite illos, quos Sãctus Patriarcha Iacob capiti supposuit suo, qui licet multi ante somnũ, somno expleto vnum tantũ lapidem invenisse Iacob, multi opinantur Rabbini, hæc sacræ Scripturæ verba concordantes. *Tulit de lapidibus qui iacebant, & supponens capiti suo dormivit in eodem loco. Surgens Iacob mane tulit lapidẽ, quem supposuerat capiti suo, & erexit in titulum.* Si post Solis occubitum lapides supposuit, quomodo mane lapidem suppositũ enarratur. Sanctus Chrysostomus ait: *Lapides accepit, Iacob tulisse & posuit ad caput suum.* Tres lapides Iacob tulisse autumant Rabbini apud Lyram, qui eorum opinione non sine formidine applaudens, hac pia interpretatione ligaturam discriminis dissolvit *Hæc fuit in signum vnitatis essentiæ in Deo, & Trinitatis Personarum.* Optima interpretatio: sed ad rem nostrã, etiam optime dicetur plurimos lapides in vnum esse cõversos, vt omnibus notum sit, quod quãdo in

Osee 10. 2.
Isaiæ 51. 2.
Gen. 28. vers. 11. & vers. 18.
Chry. ho. 54. in Gen. col. 4.
Ly. in c. 28. Gen.

in domo Dei (quam ibi vidit Iacob) habitant multi: ita debent esse vinculo dilectionis cõnexi, vt hoc illis quadret eloquiũ, quo Sanctus Lucas discipulos Christi celebravit, *Multitudinis credentium erat cor vnum, & anima vna.* *Gen.28.17.* *Act. 4. 32.*

Petre autem, de qua præcisi estis, per honorifici Patres, si simulacrum apprime elaboratum vultis esse, & apparere in Magno Cartusianorum Senatu, iudicum Sede fungentes, sic in iustitia vestras iustificate sentẽtias, vt digni sitis gaudere hoc honorabili encomio: *Absorpti sunt iuncti petræ iudices eorum*: nam iuncti petræ (Cartusiæ Magnæ, Magnę Cartusiæ) proculdubio absorpti eritis in soliditate nostri Ordinis affectãda, iuxta Bernardi melliflui placitum dicentis: *Absorpti plane in affectum iustitiæ, & petræ soliditatem, cui iuncti sunt imitantes. Tu ne putes flexibile quidquam inveniendum in iudicibus iunctis petræ. Qui adhæret Deo vnus spiritus est, & qui petræ iungitur, lapis vnus.* *Ps.140.6.* *Ber. serm.8. in Psal.90.*

Attendite ad petram, vnde excisi estis: Syriaca lectio vertit: *Cernite montem ex quo excisi estis.* Istum videlicet Cartusię Magnę montem, locum horroris, & vastæ solitudinis, lyceis corporis, & animę oculis Patres, conspicite horridum, formidabilem, inaccessum, hispidis aspectibus suis, austerissimæ professionis nostræ lineamentum nõ imperfecte ostentantem. Quia sicut in petra propter soliditatem, ita & in monte propter altitudinem perfectionis, vita Cartusiana optimo iure adumbratur *Montes excelsi cervis. Cervi* (fatur Augustini lingua) *Cervi sunt magni spirituales transcendentes incursu omnia spinosa: hi sunt alti montes: cogitãt enim sublimia, tenent eminentia, iustificantur in summis.* *Glos. ordin. in Ps. 103. vers. 18.*

 Quid

Quid melius pro Cartusia? Nil pulchrius Ex quo consequenter elicitur, si montes excelsi cervis, cervi montibus excelsis. Et ideo speciem cótemplationis, quã Cartusia profitetur, & cervi effingunt, & montes. Nec cuilibet monti Cartusia assimilanda est, sed Olympo nullis vnquam nubibus fuscatis obumbrato. Nec *montibus Gelboe, vbi ceciderunt robusti*: Cartusia est conferenda, sed monti Ephraim sic depicto à Sancto Gregorio Papa, quasi si magnã pingeret Cartusiam. *Quis est enim mons Ephraim nisi Cœlum? Mons quippe est frugifer, qui æternæ pulchritudinis flores, & fructus indeficientis gaudij semper profert.* Nec montibus non defluentibus à facie Dei comparanda est Cartusia, sed *monti Dei coagulato, & pingui, in quo beneplacitum est Deo habitare in eo: etenim Dominus habitabit in finem.*

2.Reg. 1.27.

Greg. lib. 1. Reg. c. 1.

Vtrum vero pars vniuscuiusq; nostrum monti Cartusiæ assimiletur, apertè constabit, si horridis cilicijs, formidabilibus abstinentijs, inaccessis solitudinibus vacamus. Nulla enim conventio ciliciorum ad delicias, nec ambobus indutus placet Deo præcipienti *Veste quæ ex duabus texta est non indueris.* Epulis palato gratis, & panibus lachrymarum vinculũ societatis nemo adstringat: quia Hieronymo annuente: *Delicatus magister est, qui pleno ventre de ieiunijs disputat.* Amicitias inter asperas deserti vias, & planas civitatum plateas quis inveniet? fatente David: *Quoniam non cognovi litteraturam introibo in potentias Domini.* Aliæ litteræ pro *litteratura* legunt *numeros, & negotiationes*, quæ mercatores, & huius farinæ panes sæculi labentis filij *nocturna versantes manu, versantes diurna*, rebus ipsis perituris obruti, & oculos suos declinantes in terram,

Levit. 19. vers. 19.

Hier. epist. ad Nepotian. post med.

Ps. 70. 16. Glo. interlin. Aug. Caiet.

Hor. in arte poet. post med.

terram, Cœlum in salutatum relinquunt. Quia quælibet caduca negotiatio: quilibet terrenorum tumultus: quodlibet studium perturbatũ obicem fortissimum figit introeundi in potentias Domini, in potentias contemplationis, in potentias montium stillantium dulcedinem. Nam festive Chrysostomo taxante: *Nemo potest in valle stare, & de monte loqui.* Chrys. in Mat. hom. 9 com. 2.

Deniq; quia in iudicio Sancti Ambrosij *plus est quod probatur aspectu, quam quod sermone laudatur,* & Lyricorum Principe canente. Amb. in Exae. lib. 1. c. 9.

Segnius irritant animos demissa per aurem,
Quam quæ sunt oculis subiecta fidelibus. Hor. in arte, vers. 180.

Et ne præterita recensendo vestra morer tempora: *Attendite ad Abraham patrem vestrum.* Attendite ad Abraham patrem vestrum, multarum gentium patrem hic sedentium, ac prolis Cartusiensis dilatatæ, ac dilatandæ in mille millia gerentium obedientiam, & vocem. Attẽdite (obsecro) ad Reverendissimum Patrem nostrum, & in eo heremitici rigoris acre simulacrum aspicite; Sophiæ in abscondito divini numinis reconditę micantem collaudate splendorem. *Prudentem eloquij mystici,* speciemq; istius salutate: & Cartusianæ antiquitatis formam intuemini vivam. Ipsumq; contemplamini, quem faustè, & auspicatò *agnum dominatorem nostrum de petra deserti* (de petra Magnæ Cartusiæ) *ad montẽ filiæ Sion emisit Dominus.* Cuius dominatoris affabilitas tot exũdat deliciis, quòd gratiarum cornucopiæ in manibus portat suis. Cuius charitas tot inflammatur ardoribus, quod nemo est, qui se abscondat à calore eius. Cuius regimen tot elucescit exemplis; quod ipso plan- Isaiæ 51. Isaiæ 3. vers. 3. Isaiæ 16.

 tante,

tantæ & instigante, tota familia Cartusiana cumulatis triumphat incrementis. Sed quomodo affabilis? Quomodo dulcis? Quomodo agnus est qui nomine Leonis insignitur? *Leo rugiet, quis non timebit?* Attamen Leo noster, quasi iam in se ipso passionibus naturalibus emortuis, velut Samsonis Leo, rugitum Leonis nequaquam producit ex corde; sed favum mellis eructat ex ore. Leonis naturam penetrans Ambrosius ait: *Leo terribilis in terra, dulcis in fluctibus.* Et cum iam Cartusianorū Leo nil terrenum affectet dulcia redolentes affectus nimis exquirit in suæ Prælaturæ fluctibus. Quis in fluctibus nisi Prælatus? Fluctibus (proh dolor) quilibet Prælatus iactatur plangēte Magno Gregorio, his animi mœsti suspiriis: *Vndiq; causarum fluctibus quatior, ac tempestatibus deprimor, ita vt recte dicam: Veni in altitudinem maris, & tempestas demersit me.* Quo in planctu Chrysostomus est audiendus proferens ore aureo, in hac verissima clausula; aliam non contemnendam radicem Gregoriani doloris. *Est enim Prælatus linguis in numeris propositus ad lacerandum: alius culpat, alius laudat, alius detrahit, alius memoriam, alius compositionem in ius trahit.* Quia Chrysostomi censura firmatur, difficultate magna non carere, ita Reipublicæ cōsulere, quod edictū Prælati, & simul prosit, & placeat. Quo in puncto.

Amos 3.8.
Iudic 14.8.
Amb. in Exae. lib. 5. c. 2.
Greg. ep. 5. lib. 1.
Ps. 68.3.
Chrys. ho. 15. in epist. 1. ad Tim. Paulo ante med.

Omne tulit punctum qui miscuit vtile dulci.

Hor. in arte post med.

Igitur etiam atq; etiam dulcis est Reverendissimus Pater noster; sed non vt Angelus Ecclesiæ Sardis, cui dicitur: *Nomen habes quód vivas, & mortuus es.* Ille quippe vt aliqui volunt vocabatur Melito, ex cuius corde non mel, sed fel effluebat, exprimēs

Apoc. 3.

Iacobi

Iacobi vocem, manus habens Esau. Cui re vera é regione opponitur Reverendissimus Pater noster, nam Melito, qui suo nomine grato dulcissimum panem promittebat, lapides dabat duros. Sed Reverendissimus Pater noster dum truculento nomine Leonis propinat quidquid sævitię Leoni insitum est à natura: ita suum terroris nomen Lenocinio tẽperat amoris, & agni mansuetudine mollit, quod nostris diebus (O, stupendum miraculum! *Leo simul, & ovis fortunatè morantur in Leone.* Et si forte Leonis vngue curva sanguinis guttam elicit: astante misericordia, statim extensa manu ruptę medetur venæ. *Isaiæ 11.6.*

Demũ in hoc assumpto pressè loquens vtensq; Laconysmo, si naturæ, & gratiæ alias quam plurimas dotes quibus Reverendissimus Pater noster illustratur, non referens, Zachei vestem artubus aptavi Golię: consultó feci, nam ex vmbra statuam laudibus efferre, & ex vngue decrevi tãtum laudare Leonem: *Quem laudant in portis opera eius:* quoniam ipsa sua innata & nota excellentia, ita optimi Oratoris habent linguam genuinum nitorem in eminẽtia virtutum prædicantis, quod ore pleno cum Chrysostomo Apostolum laudante, iterum, atq; iterũ dico: *Leonem profectò imprudens ex vngue descripsi.* Et prius amplissimi Patres, quam lingua mea adhæreat faucibus meis, iam nimirum ea, nec verbis vitam prebere, nec voci spiritũ valeat: siquidem ingenuo timiditate verecundior Reverendissimi Patris nostri cor nobilissimum cædens. Quoniam Chrysostomo augurante, *Vir bonus, & sapiens quando laudatur in facie, flagellatur in corde:* audite hęc Iustiniani Imperatoris

Prov. 31. vers. 31.

Chrys. ho 4. in ep. 2. ad Tim. in moral. col. 2.

Chry. to. 2. ho. 54. in Mat. c. 25. col. 4. lit. C.

toris verba, quæ me ad dicenda pauca, quæ dixi

L.3. C. de offi. rec. Provin. tit.44.

compulerunt. *Iustissimos, & vigilantissimos iudices publicis acclamationibus collaudandi omnibus damus potestatem.* Vos autem Patres ornatissimi, qui me prompsistis in Scenã, & humeris Pygmei Athlãticum onus imposuistis: *Ignoscite mihi: nam factus*

2.Cor.12.vers. 11.

insipiens vos me coegistis. Et vt Ordinis Cartusiensis finis, suo consonet, & adæquetur principio: *Inspi-*

Exo.25. vers. 40.

cite, & facite secundum exemplar, quod vobis in monte monstratum est.

Dixi.

